

Hizmet Öncesi İngilizce Öğretmen Eğitiminde 21. Yüzyıl Becerileri*

21st Century Skills in Pre-Service English Teacher Education

Arzu Aydın, Gülçin Tan Şişman

Yazar Bilgileri

Arzu Aydın

Öğr. Gör., Karabük Üniversitesi,
Yabancı Diller Yüksek Okulu,
arzuucar@karabuk.edu.tr

Gülçin Tan Şişman

Doç. Dr., Hacettepe
Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Eğitim Programları ve Öğretim,
gulcintans@gmail.com

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine yönelik yeterlik algıları, 21. yüzyıl becerilerinin kazanılmasına verdikleri önem ve lisans eğitimleri süresince aldıkları derslerde 21. yüzyıl becerilerinin yansımalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Tarama deseninde yürütülen çalışmada, 233 son sınıf İngilizce öğretmen adayına uygulanan ve P21-21. Yüzyıl Öğrenme Çerçevesi temel alınarak araştırmacılar tarafından geliştirilen 21. Yüzyıl Becerileri Formu aracılığıyla toplanan veriler, betimleyici istatistik yöntemleri ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının sırasıyla “kültürlerarası beceriler”, “öğrenme ve yenilenme becerileri”, “kariyer becerileri” ve “yaşam becerileri” boyutlarında kendilerini yeterli hissettikleri tespit edilmiştir. 21. yüzyıl becerilerine sahip olmanın önemine ilişkin bulgularda ise, öğretmen adaylarının sırasıyla “öğrenme ve yenilenme becerilerine”, “yaşam becerilerine”, “kültürlerarası becerilere” ve “kariyer becerilerine” sahip olmaya önem verdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca, İngilizce öğretmen adayları aldıkları hizmet öncesi lisans eğitimini, 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılması açısından yeterli bulmadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlardan hareketle, 21. yüzyıl becerilerinin, tüm bileşenler göz önünde bulundurularak etkili öğrenme ortamları sağlanacak şekilde İngilizce öğretmenliği lisans programlarına dahil edilmesi önerilmektedir.

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler

21. Yüzyıl Becerileri
Hizmet Öncesi Öğretmen
Eğitimi
İngilizce Öğretmenliği Lisans
Programı

Keywords

21st Century Skills
Pre-Service Teacher Education
English Language Teaching
Undergraduate Program

Makale Geçmişi

Geliş: 28.07.2021
Düzeltilme: 22.09.2021
Kabul: 24.09.2021

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the English pre-service teachers' competence perceptions of the 21st-century skills, their views on the importance of the 21st-century skills, and the reflections of the 21st-century skills in the courses offered in pre-service teacher education. As a survey, the study was carried out with 233 senior pre-service English teachers and the data, collected via the 21st-Century Skills Form developed by the researchers, were analyzed with descriptive statistical methods. According to the findings, the pre-service English teachers felt themselves competent in “intercultural skills”, “learning and innovation skills”, “career skills”, and “life skills” respectively. In the findings related to the importance of having 21st-century skills, the pre-service English teachers attached importance to having “learning and innovation skills”, “life skills”, “intercultural skills”, and “career skills” respectively. In addition, pre-service English teachers stated that they found pre-service education inadequate for the acquisition of 21st-century skills. Based on these results, it is suggested that the 21st-century skills should be integrated into the English pre-service teacher education programs by providing an effective learning environment considering all the components.

*Bu çalışma, ikinci yazar danışmanlığında birinci yazar tarafından yürütülen yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Makale Türü

Araştırma

Önerilen Atıf

Aydın, A. & Tan-Şişman, G. (2021). Hizmet öncesi İngilizce öğretmen eğitiminde 21. yüzyıl becerileri. *TEBD*, 19(2), 1223-1251. <https://doi.org/10.37217/tebd.975533>

Giriş

Bilimsel ve teknolojik alanda birçok değişim ve gelişmenin yaşandığı 21. yüzyıl dünyasında, nitelikli bilgi üretme ve nitelikli insan yetiştirme, tüm ülkelerin birincil hedefi haline gelmiştir. Bu hedefin gerçekleştirilmesinde bilgiye nasıl, ne zaman ve nereden ulaşabileceğini bilen, sahip olduğu bilgiyi analiz edebilen, günlük hayatına aktarabilen ve ürüne dönüştürebilen bireylerden oluşan bilgi toplumuna (Aktan ve Vural, 2016; Balay, 2004; Drucker, 1994) ihtiyaç duyulmaktadır. Bilgi toplumunda bireylerden, yaşam boyu öğrenme felsefesini benimseyip, rekabetçi ekonomik yapı ile küreselleşen toplumsal yapıya uyum sağlamaları, her gün gelişen ve değişen teknolojiyi yakalayabilmeleri beklenmektedir. Bu bağlamda, bireylerin iş dünyasında başarılı şekilde yer alabilmeleri, politik, sosyolojik ve küresel değişimlere uyum sağlayabilmeleri amacıyla, temel bilgi ve becerilerinde ilerisinde '21. Yüzyıl Becerileri' olarak tanımlanan birtakım becerileri edinmeleri gerekmektedir (Ellis, 2012; Silva, 2009; Trilling ve Fadel, 2009; Wagner, 2008). 21. yüzyıl becerilerinin sınıflandırılması amacıyla farklı kurum ve kuruluşlar çeşitli paydaşlar bir araya gelerek 21. yüzyıl beceri çerçevelerini oluşturmuşlardır. Bu çerçeveler karşılaştırmalı olarak Ek-1'de verilmiştir. 21. yüzyıl becerilerinin belirlenmesine yönelik olarak yürütülen birçok proje ve yayımlanan rapor arasında en kabul gören ve en geniş paydaş ağına sahip çerçeve olan 21. Yüzyıl Becerileri Ortaklığı (The Partnership for 21st Century Skills [P21]), küresel işgücünün beş milyondan fazla üyesini temsil eden, herkes için yenilikçi, kanıta dayalı eğitim politikaları ve uygulamaları geliştirmek amacıyla, iş dünyası, devlet ve eğitim liderlerinin bir araya geldiği bir oluşumdur (P21, 2009; Zhao, 2009). P21 oluşumu kapsamında belirlenen ve üç temel boyut altında on yedi alandan oluşan 21. Yüzyıl Becerileri (P21, 2009) Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. P21-21. Yüzyıl Becerileri Çerçevesi

P21 Çerçevesinde, bu becerilerin belirlenmesinin yeterli olmadığı; öğrenme-öğretme sürecinin tüm bileşenleri ile harmanlanması gerektiği önemle vurgulanmaktadır. Bu doğrultuda 'Destek Sistemi' olarak çerçeveye Standartlar ve Değerlendirme, Program ve Öğretim, Mesleki Gelişim ve Öğrenme Ortamları dahil edilerek 21. yüzyıl becerilerinin bütüncül şekilde uygulamaya yansıtılmasını destekleyen 21. Yüzyıl Öğrenme Çerçevesi ortaya konulmuştur (P21, 2009). P21'in eğitim sisteminin tüm kademe ve süreçlerinde 21. yüzyıl becerilerinin entegrasyonu ve sürdürülebilirliğini destekleyen

bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. Gerek hizmet içi gerekse hizmet öncesi öğretmen eğitimi açısından 21. yüzyıl becerilerinin programlara entegrasyonu ve bu becerilerin kazandırılmasının önemi ve gerekliliği farklı raporlarda vurgulanmıştır (P21 ve American Association of Colleges for Teacher Education [AACTE], 2010). Bu bağlamda, hizmet öncesi öğretmen eğitimi programlarında 21. yüzyıl becerilerinin yansımaları ve öğretmen adaylarının bu becerilere sahip olma yeterliklerinin incelenmesi, mevcut durumun ortaya konulması ve 21. yüzyıl becerilerinin eğitim sisteminin her basamağına dâhil edilmesi açısından bir gerekliliktir.

Dünyada ve ülkemizde yaşanan gelişmeler, diğer alanlarda olduğu gibi toplumların nitelikli insan gücü yetiştirilmesindeki en önemli etken olan eğitim sisteminin de yeniden gözden geçirilmesini zorunlu kılmıştır. Bu durum, eğitim sisteminin temel yapı taşı olan 21. yüzyıl becerilerine sahip öğretmenlerin önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. Farklılaşan öğrenci profili, değişen eğitim teknolojileri ve sürekli yenilenen, dinamik mesleki gelişim anlayışı öğretmen yeterliklerinin, 21. yüzyıl becerileri çerçevesinde güncellemesi gerekliliğini doğurmuştur (İnal ve Büyükyavuz, 2013; Türk Eğitim Derneği [TED], 2009). Örneğin; AACTE ve P21 (2010) birlikte yürüttükleri 21. Yüzyıl Bilgi ve Becerileri ve Öğretmen Eğitimi çalışmasında öğretmen adaylarının, 21. yüzyıl bilgi ve becerileriyle donatılmasını ve bu becerilerin sınıf içi uygulamalarına entegrasyonunun gerekliliğini vurgulamıştır. Ülkemizde yayınlanan raporlarda da gerek yetiştirilmek istenen nitelikli bireylerin gerekse bu bireyleri yetiştirecek öğretmenlerin, eleştirel düşünme, araştırma, kültürel farklılıklara saygılı olma yaratıcılık, problem çözme, girişimci, bilgi, teknoloji ve medya okuryazarlığı ve etkili iletişim gibi 21. yüzyıl becerilerini edinmelerinin önemi ve gerekliliği vurgulanmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017a, 2017b; Türkiye Yükseköğretim Yeterlilik Çerçevesi [TYYÇ], 2011; TÜSİAD, 2013). Bu bağlamda yarının öğretmenleri olan öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerini edinmiş ve öğrenme-öğretme süreçlerine bu becerileri yansıtabilecek eğitimciler olarak yetişmesi, eğitim sisteminin tüm öğeleri açısından olumlu sonuçlar doğuracağı açıktır. Buradan hareketle, geleceğin öğretmenlerinin, 21. yüzyıl becerilerine sahip olma durumlarına ilişkin yeterlik algılarının ve bu becerilerin kazanılmasına verdikleri önemin ortaya konulmasına odaklanan bilimsel araştırmalara ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

Diğer bir taraftan 21. yüzyıl becerilerinin bireylere kazandırılması, hayat boyu öğrenmenin devamlılığı ve dolayısıyla başarılı bir profesyonelleşme için büyük önem taşımaktadır. Yükseköğretim kurumlarının, bireylere bu özelliklerin kazandırılması açısından rolü büyüktür (Boe, 2013; Washer, 2007). Çağın gerektirdiği niteliklere sahip bireyler yetiştirmenin yolu, nitelikli öğretmen eğitimi ile mümkündür (Özer ve Gelen, 2008; Taşkaya, 2012; Zhao, 2010). Bu bağlamda, yükseköğretim kurumlarının eğitim fakülteleri, öğretmen adaylarının yetiştirilmesi bakımından farklı bir değere ve öneme sahiptir. Eğitim fakülteleri hâlihazırda 21. yüzyıl öğreneni olan öğretmen adaylarını, 21. yüzyıl

becerileriyle donatılmış ve bu becerilerin öğretimini yapabilecek öğretmenler olarak yetiştirmekle sorumludur (Orhan-Göksun, 2016).

Bununla birlikte günümüz çağında insanlar arası iletişim, sosyal, turistik, ekonomik ve kültürel ilişkiler gelişmiş; farklı dil ve kültüre sahip bireyler arasında iletişim ve etkileşim de artmıştır. Siyasi, kültürel, ekonomik etkileşimler sonucunda bireyler, kendi ülkelerinde yaşamlarında kullandıkları diller dışında farklı bir dil kullanmaya ihtiyaç duymaktadır. Çünkü yabancı dil bilmek bireye, halen yaşamakta olduğu kendi dünyasından daha farklı ve daha büyük bir dünyayı tanınmasına katkı sağlamaktadır (Avşar, 2001). İngilizce, dünyanın en çok öğrenilen, konuşulan ve uluslararası ortak dillerinden biri olması (Crystal, 1997; Jenkins, 2007; McKay, 2002; Seidlhofer, 2005), dünya ticaretinin, siyasetin, turizmin, kültürler arası etkileşimin, bilim ve teknolojinin bu dil ile gerçekleşmesi (British Council ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı [TEPAV], 2014; Harmer, 2015; Tsui ve Tollefson, 2007; Widdowson, 1997) sebebiyle, ülkemizde de yabancı dil olarak İngilizce öğretimine ayrı bir önem verilmektedir. Ancak İngilizce eğitiminde her kademedeki yıllardır gerçekleştirilen değişim ve düzenlemelere rağmen, istenilen düzeyde başarıya henüz ulaşamamıştır (Önce Eğitim-İngilizce Yeterlik Endeksi -Education First English Proficiency Index- [EF EPI], 2020; TEPAV, 2014). Örneğin, 100 ülkede ve ana dili İngilizce olmayan 2,2 milyon kişinin katılımıyla EP tarafından gerçekleştirilen araştırmada Türkiye, 2020 yılında 100 ülke arasında 69. sırada düşük seviye kategorisinde yer almıştır (EF-EPI, 2020). Bu bağlamda gerek yabancı dil olarak İngilizce öğretiminin niteliğinin artırılmasında gerekse öğrencilerin bilgi çağının gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip olarak yetiştirilmesinde en temel bileşenlerden biri olan İngilizce öğretmen eğitiminin önemi daha da artmaktadır.

Ulusal ve uluslararası alanyazında yürütülen çalışmalar incelendiğinde; öğretmen eğitiminde 21. yüzyıl becerilerine yönelik araştırmaların sayıca arttığı ve genellikle 21. yüzyıl becerilerine sahip olma düzeylerini konu alan çalışmaların yürütüldüğü gözlemlenmektedir (Aguila, 2015; Bedir, 2019; Boe, 2013; Çelen, 2018; Egan, Maguirea, Christophers ve Rooney, 2017; Karakaş, 2015; Kotluk ve Kocakaya, 2015; Mahmud ve Ismail, 2010; Savuran, 2014; Valli, Perkkilä ve Valli, 2014). Buna ek olarak, yürütülen çalışmalarda farklı değişkenler ve farklı 21. yüzyıl beceri çerçevelerine göre geliştirilen veri toplama araçlarının kullanıldığı görülmektedir. Ancak, yıl sınırı konulmaksızın gerek ulusal gerekse uluslararası dizinlerde yürütülen alanyazın taramasında, hizmet öncesi eğitimlerinin son yarıyılı tamamlamak üzere olan İngilizce öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine ilişkin yeterlik algılarının, 21. yüzyıl becerilerinin kazanılmasına verdikleri öneme yönelik görüşlerinin, lisans eğitimleri süresince aldıkları derslerde 21. yüzyıl becerilerinin yansımalarına ilişkin görüşlerinin bütüncül olarak incelenmesine odaklanan çalışmalara rastlanılamamıştır. Bu bilgiler ışığında, hizmet

öncesi öğretmen eğitiminde 21. yüzyıl becerilerinin son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının görüşleri çerçevesinde incelenmesi bu araştırmanın farklılığını ve gerekliliğini oluşturmaktadır.

Bu araştırmada, son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine yönelik yeterlik algıları, 21. yüzyıl becerilerinin kazanılmasına verdikleri önem ve lisans eğitimleri süresince aldıkları derslerde 21. yüzyıl becerilerinin yansımalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

Son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının,

- 21. yüzyıl becerilerine yönelik yeterlik algıları ne düzeydedir?
- 21. yüzyıl becerilerine sahip olmanın önemine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Lisans eğitimleri süresince aldıkları derslerde 21. yüzyıl becerilerinin yansımalarına ilişkin görüşleri nelerdir?

Çalışmadan elde edilen bulguların, öğretmen adaylarının bakış açısından İngilizce öğretmenliği lisans programının, TYYÇ (2011); MEB Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri (2017a); MEB Öğretmen Strateji Belgesi'nde (2017b) önemle vurgulanan 21. yüzyıl becerilerini edinmiş öğretmenler olarak ne derece hazırladığına ilişkin mevcut durumun ortaya konulmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Ayrıca, öğretmen adaylarının bu becerilere sahip olmanın önemine yükledikleri anlam, öğretmen eğitiminde ihtiyaç duyulan, iyileştirmesi gereken alanlara dikkat çekerek, gelecekteki öğretmen yetiştirme program geliştirme çalışmalarına dolayısıyla program geliştirme uzmanlarına, öğretmen eğitimcilerine ve alan eğitimcilerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yürütülen bu çalışmanın önemini ortaya çıkaran diğer nokta ise, öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine sahip olma yeterlik algılarını belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiş bir ölçeğin alanyazına kazandırılmasıdır. Son yıllarda 21. yüzyıl becerilerine yönelik çalışmalar artmasına rağmen, bu alanda ölçek geliştirme çalışmalarının sınırlı sayıda olduğu gözlemlenmiştir (Anagün, Atalay, Kılıç ve Yaşar, 2016; Çevik ve Şentürk, 2019; Kang, Kim, Kim ve You, 2012; Özyurt, 2020; Ravitz, Hixson, English ve Mergendoller, 2012). Ayrıca alanyazında, dünya çapında kabul gören P21-21. Yüzyıl Öğrenme Çerçevesinin tüm boyutlarını kapsayan ve öğretmen adaylarına yönelik az sayıda ölçeğin yer aldığı tespit edilmiştir (Anagün vd., 2016). Bu çalışmayı alandaki diğer araştırmalardan ayıran diğer bir önemli husus ise; hizmet öncesi öğretmen eğitiminde 21. yüzyıl becerilerinin son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının görüşleri çerçevesinde yeterlik, önem, derslere yansımalar açısından incelenmesiyle ortaya konulan çok yönlü bulgulardır. Son olarak yürütülen bu araştırmanın, Türkiye'deki hizmet öncesi İngilizce öğretmen eğitimi açısından hem yurt içi hem de yurt dışı alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma, tarama deseninde yürütülmüştür. Tarama deseni, değişkenlerin manipülasyonu veya değişkenler arasındaki ilişkilere odaklanmak yerine; var olan durum veya olayın geniş bir katılımcı grubundan elde edilen nicel veriler doğrultusunda var olduğu şekliyle ortaya konulmasına olanak sağlayan bir araştırma desendir (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012). Bu bağlamda, son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine ilişkin yeterlilik algıları, 21. yüzyıl becerilerinin önemi ve lisans derslerinde bu becerilerin yansımalarına yönelik mevcut durumun niceliksel olarak ortaya konulması amacıyla yürütülen bu çalışmada tarama deseni tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Ankara ilinde bulunan devlet üniversitelerinin İngilizce öğretmenliği lisans programında 2017-2018 bahar döneminde öğrenim gören son sınıf İngilizce öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırma evreninin Ankara ilindeki devlet üniversiteleri olarak belirlenmesinde, öncelikli olarak dikkate alınan durum araştırmanın hedef kitesini oluşturan son sınıf İngilizce öğretmen adaylarıdır. Bu bağlamda, Ankara ilindeki devlet ve vakıf üniversiteleri İngilizce öğretmenliği lisans eğitimi verme açısından incelendiğinde devlet üniversiteleri arasında Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi; vakıf üniversitelerinde ise sadece Başkent Üniversitesi araştırma probleminin hedef kitesine uygundur. Başkent Üniversitesi hem vakıf üniversitesi olma hem de 4. sınıfta öğrenim gören İngilizce öğretmen adaylarının sayısının oldukça az olmasından dolayı evrene dahil edilmemiştir. İlgili üniversitelerin 2017 yılı İngilizce öğretmenliği toplam mezun sayısına ($N = 375$) Yükseköğretim Program Atlası aracılığıyla ulaşılmıştır (YÖK Atlas, 2018). Bu veriler ışığında tahmini evrenin ulaşılabilir olmasından dolayı örneklem seçimi yerine çalışma evreninde bulunan tüm bireylerden veri toplanması olarak tanımlanan (Cochran, 1977) tam sayım yöntemi kullanılmıştır. Tablo 1'de araştırmaya katılan İngilizce öğretmenliği lisans programında öğrenim gören 233 son sınıf öğretmen adayına ilişkin özellikler verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Özellikler

<i>Demografik Özellikler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
<i>Cinsiyet</i>		
Kadın	142	60.9
Erkek	91	39.1
<i>Yaş</i>		
21 yaş ve altı	16	6.9
22	79	33.9
23	96	41.2
24	40	17.2
25 yaş ve üzeri	2	.9

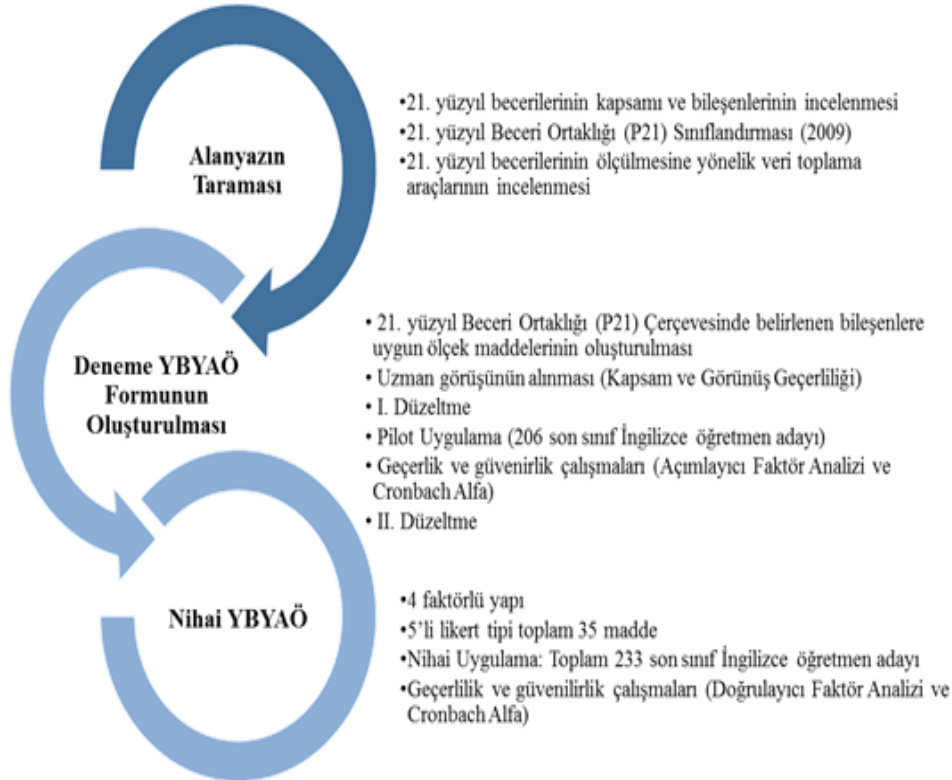
<i>Mezun Olunan Lise Türü</i>		
Anadolu Lisesi	21	9
Anadolu Öğretmen Lisesi	209	89.7
Süper Lise	1	.4
Diğer	2	0,9
<i>Öğrenim Gördükleri Üniversite</i>		
Gazi Üniversitesi	84	36.1
Hacettepe Üniversitesi	74	31.8
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	75	32.2

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, üç farklı veri toplama aracının birleşiminden oluşan “İngilizce Öğretmen Adaylarına Yönelik 21. Yüzyıl Becerileri Formu” (İÖYBF) aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırmada İÖYBF kapsamında kullanılan veri toplama araçları aşağıda açıklanmıştır.

21. Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algısı Ölçeği (YBYAÖ):

İngilizce öğretmen adaylarının, 21. yüzyıl becerilerine sahip olma durumlarına ilişkin yeterlik algılarının belirlenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin geliştirilme sürecinde izlenen aşamalar Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2. YBYAÖ'nün Geliştirme Sürecinin Aşamaları

Alanyazın taraması aşamasında, üç farklı veri toplama aracı olduğu (Anagün vd., 2016; Kang vd., 2012; Ravitz vd., 2012), bunlardan sadece Anagün vd. (2016) tarafından geliştirilen ölçeğin

öğretmen adaylarına yönelik olmasına rağmen, ölçeğin altı yıl önce geliştirilmiş olması (2013-2014 öğretim yılı) ile araştırmanın çalışma grubunda İngilizce öğretmen adaylarının yer almamasından dolayı yeni bir ölçeğin geliştirilmesine karar verilmiştir. İkinci aşama olan YBYAÖ Deneme Formu'nun oluşturulmasına yönelik olarak P21 Çerçevesinde belirlenen becerilere uygun madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzu oluşturulduktan sonra, hazırlanan YBYAÖ Deneme Formu'na yönelik olarak, kapsam ve görünüş geçerliliğini sağlamak amacıyla, Eğitim Programları ve Öğretim alanından iki öğretim üyesi, Ölçme ve Değerlendirme alanından bir öğretim üyesi, İngilizce Dili Eğitimi alanından bir öğretim üyesi, Yabancı Diller Yüksek Okulu'nda görev yapan bir öğretim görevlisi ve bir İngilizce öğretmenin görüşleri alınarak oluşturulan 5'li likert tipinde (Çok Yetersizden- Çok Yeterliye) 35 maddelik YBYAÖ Deneme Formu'nun pilot uygulaması, 206 son sınıf İngilizce öğretmen adayı ile yapılmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda %50,31 toplam varyans değeriyle 35 maddelik ölçeğin dört faktörlü yapısının 233 İngilizce öğretmen adayından elde edilen verilerle yürütülen Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonucunda kabul edilebilir düzeyde olduğu tespit edilmiştir ($\chi^2/sd = 2.45$, RMSEA = .07, NFI = .83, GFI = .89, AGFI = .86). Ayrıca, DFA sonrasında ölçeğe ait Cronbach Alfa değerleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. YBYAÖ ve Alt Boyutlarına Yönelik Cronbach Alfa Değerleri ve Madde Sayıları

<i>YBYAÖ ve Alt Boyutları</i>	<i>Cronbach Alpha Değeri</i>	<i>Toplam Madde Sayısı</i>
YBYAÖ	.94	35
Öğrenme ve Yenilenme Becerileri	.90	17
Kariyer Becerileri	.83	8
Yaşam Becerileri	.80	5
Kültürlerarası Beceriler	.87	5

21. Yüzyıl Becerilerine Sahip Olmanın Önemi Anketi (YBSÖA):

İngilizce öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine sahip olmanın önemine yönelik görüşlerinin belirlenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. YBSÖA'de "Bir İngilizce öğretmen adayı olarak düşündüğünüzde, 21. yüzyıl becerilerine sahip olmak ne kadar önemlidir?" sorusu aracılığıyla YBYAÖ'deki 35 beceriye ilişkin 5'li likert tipi (Hiç önemli değil-Çok önemli) anket sorularına görüş bildirmeleri istenmiştir. Bu doğrultuda oluşturulan maddeler, kapsam ve görünüş geçerliğinin sağlanması amacıyla, YBYAÖ için görüşlerine başvuru uzmanlardan destek alınmıştır. Uzman görüşü değerlendirmesi sonucunda yazım ve imla kurallarından kaynaklı hatalar dışında maddelerde herhangi bir değişiklik önerisi belirtilmemiştir. YBSÖA'ya yönelik pilot uygulama İngilizce öğretmenliği lisans programlarında öğrenim gören 206 son sınıf öğretmen adayının katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama dahilinde elde edilen analiz sonuçlarına göre YBSÖA ilişkin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .93 olarak bulunmuştur.

Eğitim Fakültesi Derslerinde 21. Yüzyıl Becerileri Anketi (EDYBA):

İngilizce öğretmen adaylarının lisans eğitimleri süresince aldıkları derslerde 21. yüzyıl becerilerinin yansımalarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. YÖK 2007 İngilizce öğretmenliği lisans programı dokümanında verilen dersler Alan ve Alan Eğitimi (AE), Meslek Bilgisi (MB) ve Genel Kültür (GK) kategorilerine ayrılarak listelenmiş ve İngilizce öğretmen adaylarına her bir ders kategorisi için 21. yüzyıl becerilerinin yansımalarına ilişkin görüşleri, 5'li likert tipinde (Çok Yetersiz-Çok Yeterli) hazırlanan EDYBA aracılığıyla alınmıştır. EDYBA Deneme Formu'na yönelik olarak, kapsam ve görünüş geçerliğinin sağlanması amacıyla, YBYAÖ için görüşlerine başvuru uzmanlardan destek alınmıştır. Uzman görüşü alındıktan sonra, EDYBA yönelik pilot uygulama İngilizce öğretmenliği lisans programında öğrenim gören 206 son sınıf öğretmen adayının katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama ve Analiz Süreci

Çalışmanın veri toplama süreci öncesinde Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonunun 05.12.2017 tarihli ve 2434 sayılı kararı ile izin alınarak, çalışma evrenini oluşturan üniversitelere veri toplama aracının uygulanması amacıyla izin başvurusunda bulunulmuştur. Yaklaşık üç ayda tamamlanan izinler sonrasında, belirlenen üniversitelerde ilgili öğretim üyeleriyle iletişime geçilerek İÖYBF uygulama planı oluşturulmuştur. 2017-2018 Mayıs ayında başlatılan veri toplama süreci Hacettepe Üniversitesi'nde iki gün, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde üç gün ve Gazi Üniversitesi'nde üç gün olmak üzere toplamda sekiz günde tamamlanmıştır. Veri toplama aracının uygulanması öncesinde, öğretmen adaylarına katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğu açıklanmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden öğretmen adaylarından gönüllü katılım formu aracılığıyla onay alınmıştır. Araştırmada, İÖYBF aracılığıyla toplanan nicel veriler, SPSS 22 programı ile betimleyici istatistik yöntemleri (yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma) kullanılarak çözümlenmiştir.

Bulgular

Elde edilen bulgular, araştırmada yanıt aranan üç problem odağında aşağıdaki başlıklar altında sunulmuştur.

İngilizce Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algıları

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmen adayları, genel olarak 21. yüzyıl becerilerine sahip olma açısından kendilerini yeterli ($X = 4.08$, $S_s = .33$) hissetmektedirler. Tablo 3'te verilen bulgulara göre, öğretmen adayları kendilerini en fazla "kültürlerarası beceriler" boyutunda ($X = 4.35$, $S_s = .28$) yeterli görürken; bunu "öğrenme ve yenilenme becerileri" ($X = 4.10$, $S_s = .33$); "kariyer becerileri" ($X = 3.96$, $S_s = .37$) ve "yaşam becerileri" ($X = 3.92$, $S_s = .34$) takip etmektedir.

Tablo 3. İngilizce Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algılarına İlişkin Bulgular

<i>Kültürlerarası Becerilere İlişkin Maddeler</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>1*</i>	<i>2**</i>	<i>3***</i>
20. Farklı görüş ve inançlara saygılı olma	4.73	.46	0	0	100
27. Kültürel ve sosyal farklılıklara saygı duyma	4.71	.5	0	2.3	97.7
32. Etik çalışma anlayışına sahip olma	4.18	.38	0	.5	99.5
26. Kültürel ve sosyal açıdan farklılık gösteren kişi/ gruplarla etkin çalışma	4.08	.37	0	3.2	96.8
17. Farklı ortam ve rollerde (aile, iş, sosyal hayat, vb.) değişime uyum sağlama	4.07	.37	0	3.6	96.4
<i>Öğrenme ve Yenilenme Becerilere İlişkin Maddeler</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>1*</i>	<i>2**</i>	<i>3***</i>
16. Teknoloji okuryazarlığı	4.64	.57	0	4.5	95.5
15. Medya okuryazarlığı	4.60	.55	.4	3.2	96.8
14. Bilgi okuryazarlığı	4.38	.59	.4	5.4	94.6
7. Dünyadaki güncel gelişmelerin farkında olma	4.32	.55	0	4.1	95.9
11. Araştırma	4.22	.48	.9	3.2	96.8
6. Akıl yürütme	4.14	.48	0	5.4	94.6
12. Etkili İletişim kurma	4.14	.42	.9	2.7	97.3
8. Değişime adapte olma	4.11	.44	0	4.5	95.5
13. Yaratıcı ve özgün fikirler üretmede iş birliği içinde çalışma	4.08	.41	0	5	95
5. Eleştirel düşünme	4.07	.53	0	10.8	89.2
10. Bilimsel düşünme	4.07	.52	0	10.4	89.6
17. Esnek olma	4.05	.41	0	6.3	93.7
9. Problemleri yenilikçi ve özgün stratejiler üreterek çözmeye	4.00	.49	.4	11.7	88.3
2. Yeni/özgün fikirleri somut ve yararlı uygulamalara dönüştürme	3.87	.52	0	20.7	79.3
1. Yaratıcı düşünme	3.77	.57	0	30.6	69.4
3. Öğrenme süreçlerinde hedef belirleme	3.73	.64	0	37.4	62.6
4. Başarısızlıkları, öğrenme fırsatı olarak görme	3.60	.69	0.9	49.1	50
<i>Kariyer Becerilerine İlişkin Maddeler</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>1*</i>	<i>2**</i>	<i>3***</i>
34. Hedefe ilerleme sürecinde diğerlerine liderlik yapma	4.11	.36	0	1.4	98.6
35. Hedefe ilerleme sürecinde diğerlerine rehber olma	4.11	.36	0	1.4	98.6
29. Üretken olma	4.04	.41	0	6.8	93.2
33. Sorumluluk bilinciyle karar alma	4.01	.51	0	12.2	87.8
31. İnisiyatif alma	3.93	.50	0	16.2	83.8
28. Girişimci olma	3.86	.54	0	22.1	77.9
30. Aynı anda birkaç görevi yerine getirebilme	3.66	.61	.5	39.6	60.4
18. Kendini profesyonel bir şekilde tanıtmaya	3.64	.63	.9	41	58.1
<i>Yaşam Becerilerine İlişkin Maddeler</i>	<i>M</i>	<i>Ss</i>	<i>1*</i>	<i>2**</i>	<i>3***</i>
24. Yaşam boyu öğrenme	4.12	.41	0	3.2	96.8
25. Öz-yönetimli öğrenme	4.10	.40	0	3.6	96.4
21. Öz-düzenleme	4.04	.41	0	6.8	93.2
22. Hedeflenen kariyer alan(lar)ı ile ilgili öngöründe bulunma	3.89	.56	0	21.6	78.4
23. Zamanı verimli kullanma	3.68	0.65	.5	41	58.5

*1: "Çok Yetersiz" ve "Yetersiz" yanıtlarının toplam yüzdesi, **2: "Ne Yeterli Ne Yetersiz" yanıtlarının toplam yüzdesi, ***3: "Yeterli" ve "Çok Yeterli" yanıtlarının toplam yüzdesi

İngilizce Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerilerine Sahip Olmanın Öneme İlişkin Görüşleri

Araştırmaya katılan son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri kapsamında en fazla önem verdikleri alan “öğrenme ve yenilenme becerileri” ($X = 4.65$, $S_s = .26$) iken bunu sırasıyla “yaşam becerileri” ($X = 4.57$, $S_s = .37$); “kültürlerarası beceriler” ($X = 4.55$, $S_s = .35$); “kariyer becerileri” ($X = 4.49$, $S_s = .37$) takip etmektedir. Tablo 4’te sunulan bulgulara göre, öğretmen adaylarının en fazla önem verdiği beceriler öğrenme ve yenilenme alanında “teknoloji okuryazarlığı” ($X = 4.86$, $S_s = .37$); yaşam becerileri alanında “zamanı verimli kullanma” ($X = 4.70$, $S_s = .47$); kültürlerarası beceriler alanında “farklı görüş ve inançlara saygılı olma” ($X = 4.72$, $S_s = .46$) ve kariyer becerilerinde ise “girişimci olmadır” ($X = 4.75$, $S_s = .45$). Diğer bir taraftan, öğrenme ve yenilenme becerileri arasında “esnek olma” ($X = 4.45$, $S_s = .52$); yaşam becerilerinde “hedeflenen kariyer alan(lar)ı ile ilgili öngöründe bulunma” ($X = 4.43$, $S_s = .52$); kültürlerarası beceriler arasında “farklı ortam ve rollerde (aile, iş, sosyal hayat, vb.) değişime uyum sağlama” ($X = 4.07$, $S_s = .37$) ve kariyer becerilerinde “kendini profesyonel bir şekilde tanıtmaya” ($X = 4.35$, $S_s = .51$) araştırmaya katılan öğretmen adayları tarafından daha az önem verilen 21. yüzyıl becerileridir.

Tablo 4. İngilizce Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerilerine Sahip Olmanın Önemi ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

<i>Öğrenme ve Yenilenme Becerilere İlişkin Maddeler</i>	<i>X</i>	<i>S_s</i>	<i>1*</i>	<i>2**</i>	<i>3***</i>
15. Medya okuryazarlığı	4.86	.34	.4	13.5	86.5
16. Teknoloji okuryazarlığı	4.86	.37	0	.9	99.1
14. Bilgi okuryazarlığı	4.81	.41	.4	.5	95.5
11. Araştırma	4.75	.45	0	.5	95.5
5. Eleştirel düşünme	4.73	.45	0	0	100
6. Akıl yürütme	4.73	.46	0	.5	95.5
10. Bilimsel düşünme	4.72	.45	0	0	100
7. Dünyadaki güncel gelişmelerin farkında olma	4.68	.48	0	.5	95.5
1. Yaratıcı düşünme	4.61	.49	0	0	100
4. Başarısızlıkları, öğrenme fırsatı olarak görme	4.59	.49	0	0	100
12. Etkili İletişim kurma	4.57	.50	0	.5	100
8. Değişime adapte olma	4.56	.50	0	0	100
3. Öğrenme süreçlerinde hedef belirleme	4.55	.50	0	0	100
9. Problemleri yenilikçi ve özgün stratejiler üretmek çözme	4.54	.50	0	0	100
13. Yaratıcı ve özgün fikirler üretmede iş birliği içinde çalışma	4.50	.50	0	0	100
2. Yeni/özgün fikirleri somut ve yararlı uygulamalara dönüştürme	4.46	.50	0	0	100
17. Esnek olma	4.45	.52	0	1.4	98.6
<i>Yaşam Becerilerine İlişkin Maddeler</i>	<i>X</i>	<i>S_s</i>	<i>1*</i>	<i>2**</i>	<i>3***</i>
23. Zamanı verimli kullanma	4.70	.47	0	.5	99.5
24. Yaşam boyu öğrenme	4.67	.47	0	0	100
21. Öz-düzenleme	4.55	.51	0	.5	99.5
25. Öz-yönetimli öğrenme	4.49	.51	0	.5	99.5
22. Hedeflenen kariyer alan(lar)ı ile ilgili öngöründe bulunma	4.43	.52	0	1.4	98.6

<i>Kültürlerarası Becerilere İlişkin Maddeler</i>	X	Ss	1*	2**	3***
20. Farklı görüş ve inançlara saygılı olma	4.72	.46	0	0	100
27. Kültürel ve sosyal farklılıklara saygı duyma	4.71	.5	0	0	100
32. Etik çalışma anlayışına sahip olma	4.18	.38	0	.9	99.1
26. Kültürel ve sosyal açıdan farklılık gösteren kişi/ gruplarla etkin çalışma	4.08	.37	0	0	100
17. Farklı ortam ve rollerde (aile, iş, sosyal hayat, vb.) değişime uyum sağlama	4.07	.37	0	.9	99.1
<i>Kariyer Becerilerine İlişkin Maddeler</i>	X	Ss	1*	2**	3***
28. Girişimci olma	4.75	.45	0	.9	99.1
29. Üretken olma	4.65	.50	0	.9	99.1
33. Sorumluluk bilinciyle karar alma	4.50	.50	0	0	100
30. Aynı anda birkaç görevi yerine getirebilme	4.45	.57	.5	2.3	97.2
31. İnisiyatif alma	4.45	.52	.5	0	99.5
34. Hedefe ilerleme sürecinde diğerlerine liderlik yapma	4.40	.56	.5	.9	98.6
35. Hedefe ilerleme sürecinde diğerlerine rehber olma	4.40	.53	.5	.5	99
18. Kendini profesyonel bir şekilde tanıtmaya	4.35	.51	0	1.4	98

*1: "Hiç önemli değil" ve "Önemli değil" yanıtlarının toplam yüzdesi, **2: "Kararsızım" yanıtlarının toplam yüzdesi, ***3: "Önemli" ve "Çok Önemli" yanıtlarının toplam yüzdesi

İngilizce Öğretmen Adaylarının Aldıkları Lisans Derslerinde 21. Yüzyıl Becerilerinin Yansımalarına İlişkin Görüşleri

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmen adaylarının yaklaşık %40'ı hizmet öncesi öğretmen eğitimi süresince aldıkları alan ve alan eğitimi kategorisindeki derslerde; yaklaşık %20'si meslek bilgisi kategorisindeki derslerde ve yaklaşık %10'u ise genel kültür kategorisindeki derslerde 21. yüzyıl becerilerinin "Yeterli" düzeyde yansıtıldığını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Lisans Derslerinde 21. Yüzyıl Becerilerinin Yansımalarına İlişkin Görüşler

<i>Ders Kategorileri</i>	<i>Çok Yeterli</i>		<i>Yeterli</i>		<i>Ne Yeter Ne Yetersiz</i>		<i>Yetersiz</i>		<i>Çok Yetersiz</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
Alan ve Alan Eğitimi	7	3.2	83	37.4	82	36.9	47	21.2	0	0
Meslek Bilgisi	3	1.4	43	19.4	69	31.1	104	46.8	3	1.6
Genel Kültür	4	1.8	23	10.4	49	22.1	146	65.8	0	0

Tablo 6'da verildiği gibi, araştırmaya katılan son sınıf öğretmen adayları Alan ve Alan Eğitimi kategorisinde 21. yüzyıl becerilerinin kazanılmasına katkı sağlayan ilk üç dersi sırasıyla "İngilizce Öğretiminde Yaklaşımlar" ($f = 118$), "Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi" ($f = 107$) ve "Dil Becerilerinin Öğretimi" ($f = 97$) olarak belirtmişlerdir. Meslek Bilgisi derslerine ilişkin bulgularda ise, "Öğretmenlik Uygulaması" dersi ($f = 72$), "Okul Deneyimi" ($f = 68$) dersi ve "Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı" dersi ($f = 61$) en sık vurgulanan dersler olurken; Genel Kültür dersleri arasında "Drama" ($f = 128$), "Etkili İletişim" ($f = 45$) ve "Bilimsel Araştırma Yöntemleri" ($f = 33$) dersleri vurgulanmıştır.

Tablo 6. 21. Yüzyıl Becerilerinin Kazanılmasına Katkı Sağlayan Dersler

<i>Alan ve Alan Eğitimi Dersleri</i>	<i>f</i>
İngilizce Öğretiminde Yaklaşımlar	118
Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi	107
Dil Becerilerinin Öğretimi	97
Dil Edinimi	29
Anlatım Becerileri	18
Özel Öğretim Yöntemleri	15
İngiliz Edebiyatı	12
Sözlü İletişim Becerileri	13
Dilbilim	9
Dil Edinimi	29
Anlatım Becerileri	18
Edebiyat ve Dil Öğretimi	10
İleri Okuma ve Yazma	7
Bağlamsal Dilbilgisi	6
İkinci Yabancı Dil	3
Dinleme ve Sesletim	3
Sözcük Bilgisi	2
<i>Meslek Bilgisi Dersleri</i>	<i>f</i>
Öğretmenlik Uygulaması	72
Okul Deneyimi	68
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	61
Öğretim İlke ve Yöntemleri	57
Eğitim Psikolojisi	50
Sınıf Yönetimi	15
Rehberlik	10
Özel Öğretim Yöntemleri-I	10
Karşılaştırmalı Eğitim	7
Özel Eğitim	7
Ölçme ve Değerlendirme	5
Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	1
<i>Genel Kültür Dersleri</i>	<i>f</i>
Drama	128
Etkili İletişim	45
Bilimsel Araştırma Yöntemleri	33
Bilgisayar	26
Topluma Hizmet Uygulamaları	11
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	10
Türk Eğitim Tarihi	4
Türkçe: Sözlü Anlatım	3

Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın bulguları genel olarak değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının, 21. yüzyıl becerilerine sahip olma açısından kendilerini yeterli hissettikleri, bu becerilerin

kazanılmasına önem verdikleri, lisans eğitimleri süresince aldıkları derslerde bu becerilere yeterince yer verilmediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında ele alınan 21. yüzyıl becerileri yeterlik algılarına ilişkin bulgular dâhilinde, öğretmen adayları “kültürlerarası beceriler” diğer bir ifade ile farklı görüş ve inançlara saygılı olma, kültürel ve sosyal farklılıklara saygı duyma, farklı ortam ve rollerde değişime uyum sağlama, kültürel ve sosyal açıdan farklılık gösteren kişi/gruplarla etkin çalışma gibi becerilerde kendilerini daha yeterli görmektedirler. Ulaşılan bu sonuç, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının ortaöğretim sürecinden itibaren başta İngiliz kültürü olmak üzere farklı dil ve kültürlerle yönelik edindikleri yaşantılarla artan kültürlerarası farkındalıkları ile ilişkilendirilebilir. Bunun yanı sıra, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelerde görev yapan akademisyen profili incelendiğinde, her üç üniversitede de lisansüstü eğitimlerini yurt dışında tamamlayan, uluslararası projelerde görev alan veya yabancı uyruklu öğretim üyelerinden oluşan bir kadroya sahip olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, öğretmen adaylarının lisans eğitimleri boyunca farklı kültürlerde yaşamış, eğitim almış veya çalışma yürütmüş öğretmen eğitimcileri ile etkileşim halinde olmaları da kültürlerarası becerilere ilişkin yeterlik algılarını artıran unsurlar arasında gösterilebilir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde bazı araştırma bulgularının (Atay, Kurt, Çamlıbel ve Ersin, 2009; Guo, Arthur ve Lund, 2010; Hulguin, 2013) bu sonuçla paralel nitelikte olduğu görülmektedir. Diğer bir taraftan, kültürlerarası beceriler boyutuna ilişkin olarak araştırmaya katılan İngilizce öğretmen adayları kendilerini “kültürel ve sosyal açıdan farklılık gösteren kişi/gruplarla etkin çalışma” ve “farklı ortam ve rollerde (aile, iş, sosyal hayat, vb.) değişime uyum sağlama” açısından daha az yeterli hissetmektedirler. Bu sonuç, öğretmen adaylarının yaşadıkları çevrenin kültürel açıdan homojen bir yapıda olması, statü itibarıyla öğrenci rolünde olmaları ile ilişkilendirilebilir.

Öğrenme ve yenilenme becerileri açısından araştırmaya katılan öğretmen adaylarının kendilerini en yeterli hissettikleri beceriler “teknoloji ve medya okuryazarlığıdır”. Alanyazında bu sonucu destekleyen farklı çalışmalar bulunmaktadır (Aslan ve Tuncer-Basel, 2017; Atmaca, 2016; Corkett ve Benevides, 2015; Çeliköz ve Çeliköz, 2018; Şad ve Nalçacı, 2015). Bu bağlamda, araştırmaya katılan İngilizce öğretmen adaylarının medya ve teknoloji okuryazarlık becerilerinde kendilerini çok yeterli hissetmesi, teknolojik gelişmelerle hızlanan internet ve medya erişilebilirliğinin kolaylaşmasına ve lisans eğitimleri sürecinde teknoloji kullanımının sıklığı ve çeşitliliğine, öğrenim gördükleri üniversitelerin teknolojik imkanlarına bağlı olarak açıklanabilir. Öğretmen adaylarının, “öğrenme ve yenilenme becerilerinde” kendilerini en az yeterli hissettikleri becerinin “başarısızlıklarını öğrenme fırsatı olarak görme” olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, ülkemizde merkezi sınav sisteminin çoktan seçmeli soru tipinden oluşan testler aracılığıyla yapılması, performansa dayalı uygulamaların

yetersizliği ve öğretmen adaylarının öğrenim hayatları boyunca dönüt ve düzeltme uygulamalarına yeterli düzeyde yer verilmemesi ile ilişkilendirilebilir.

Kariyer becerileri açısından araştırmaya katılan öğretmen adaylarının kendilerini genel olarak yeterli hissettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazında yapılan bazı çalışmalar, elde edilen bu sonucu desteklemektedir (Eryılmaz ve Kara, 2018; Kan ve Murat, 2018). Araştırmaya katılan İngilizce öğretmen adaylarının “kariyer becerileri” arasında kendilerini en yeterli hissettikleri becerilerin “hedeflere ilerleme süresince diğerlerine liderlik yapma” ve “hedefe ilerleme süresince diğerlerine rehber olma” olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yaklaşık %90’ının öğretmen lisesi mezunu olması ve dolayısıyla lise eğitimlerinden itibaren öğretmenlik mesleğinin gerekliliklerinden biri olan bu becerileri içselleştirmiş olmaları ile ilişkilendirilebilir. Diğer bir taraftan, öğretmen adaylarının “kariyer becerileri” boyutunda kendilerini en az yeterli gördükleri becerinin “kendini profesyonel bir şekilde tanıtmaya” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının henüz profesyonel iş ortamlarında yer almamaları; profesyonel hayata başlamada kendini profesyonel bir şekilde tanıtmayı gerektiren uygulamalar yerine; Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) gibi merkezi sınav sisteminde çoktan seçmeli soru tipinden oluşan testlerle karşılaşmalarıyla ilişkilendirilebilir.

Araştırmaya katılan son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının 21. yüzyıl beceri alanları arasında kendilerini en az yeterli hissettiği alanın “yaşam becerileri” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir ifade ile öğretmen adaylarının, yaşam boyu öğrenme konusunda kararlılık gösterme, hedeflere ulaşmak için inisiyatif alma, zamanı iyi kullanma, bağımsız bir şekilde öğrenme, kendi öğrenme alanlarını keşfetme, kendi davranışlarını gözlemleme, eleştirme ve gerekirse değiştirme gibi öz düzenleme becerilerinde kendilerini daha az yeterli hissetmektedirler. Öğrenenin aktif olduğu, kendi öğrenme süreçlerini belirlediği ve kendi öğrenme süreçlerinin sorumluluğunu aldığı, yaşam boyu öğrenme anlayışının benimsendiği yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına (Brooks ve Books, 1993) dayalı olarak geliştirilen öğretim programları ülkemizde 2005-2006 öğretim yılından itibaren uygulanmaktadır (MEB, 2005). Bu bağlamda araştırmadan elde edilen bu sonuç yaklaşık 16 yıldır öğretim programlarında benimsenen yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının yeterli düzey uygulamaya aktarılamadığının bir göstergesi olarak yorumlanabilir. Ayrıca, “yaşam boyu öğrenme” becerisi araştırmaya katılan İngilizce öğretmen adaylarının “yaşam becerileri” alanında kendilerini en yeterli hissettikleri beceridir. Araştırmada ulaşılan bu sonuç, son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının; uluslararası gelişmelerin, teknolojinin ve küreselleşmenin ortak dili olan İngilizceyi öğrenmiş, dolayısıyla farklı kaynaklardan bilgi edinebilen, uluslararası güncel gelişmeleri takip edebilen bireyler olması ile ilişkilendirebilir. Alanyazında bu sonucu destekleyen çalışmalar olmakla birlikte (Bulaç ve Kurt, 2019; İzci ve Koç, 2012; Kılıç, 2014; Oral ve Yazar, 2015), öğretmen adaylarının yaşam boyu

öğrenme eğilimlerinin düşük olduğunu ve kendilerini bu beceriye sahip olmada yeterli görmedikleri sonuçlarına ulaşılan çalışmalar da mevcuttur (Coşkun ve Demirel, 2012). Diğer bir taraftan, araştırmaya katılan İngilizce öğretmen adaylarının “yaşam becerileri” arasında kendilerini en az yeterli buldukları becerinin “zamanı verimli kullanma” olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın bu sonucunun nedenleri arasında, özellikle son yıllarda teknolojik araçların kullanımına harcanan zamanın artması, sosyal medyaya ayrılan zamanın fazlaşması ve son sınıf öğretmen adaylarının KPSS, Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (YDS), Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı (ALES) ve Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YÖKDİL) gibi sınavlara hazırlanmak için çok yoğun bir program içinde olmaları gösterilebilir. Varışoğlu, Şeref ve Yılmaz'ın (2012) yaptıkları çalışmanın sonuçları da öğretmen adaylarının, zamanı etkili kullanamadıklarını göstermektedir.

Araştırmada ulaşılan diğer bir sonuç, son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine atfettiği önemdir. Diğer bir ifadeyle, çalışma kapsamına dahil edilen 21. yüzyıl becerilerine sahip olmak öğretmen adayları tarafından oldukça önemli bulunmuştur. Bu sonuç, öğretmen eğitime ilişkin olarak gerek ülkemizde gerekse dünyada yayımlanan birçok rapor ve strateji belgesinde ideal öğretmen profilinin yetiştirilmesinde 21. yüzyıl becerilerine verilen önemle paralellik göstermektedir (MEB, 2017a, 2017b, 2018; P21 ve AACTE, 2010). Araştırmada ulaşılan bu sonuç, geleceğin öğretmenleri olacak öğretmen adaylarının profesyonel gelişim açısından da farkındalık düzeylerinin yüksek olduğunun bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

Araştırma kapsamında ele alınan 21. yüzyıl beceri boyutlarına ilişkin bulgular dâhilinde, öğretmen adaylarının “öğrenme ve yenilenme becerilerine” diğer beceri boyutlarına göre daha fazla önem verdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum öğretmen adaylarının çeşitli akıl yürütme becerilerini kullanma, öğrenme deneyimleri ve süreçlerini kontrol etme, bilişim teknolojilerini etkili bir şekilde kullanma, bilgiye ulaşma ve değerlendirme gibi öğrenme ve yenilenme becerilerine yüksek düzeyde önem vermesi, çağdaş öğrenme-öğretme yaklaşımlarında, ilk ve ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programlarında ve MEB Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinde (MEB, 2017a) vurgulanan becerilerle paralellik göstermektedir. Araştırmada “öğrenme ve yenilenme becerileri” boyutunda İngilizce öğretmen adayları tarafından en fazla önem verilen beceriler “teknoloji ve medya okuryazarlığı” iken, en az önem verilen beceri “esnekliktir”. P21 Çerçevesine göre; değişime, yeniliklere veya karşılaşılan problemlere esneklik göstererek uyum sağlama olarak ele alınan esnek olma becerisi, hızla değişen dünyaya ayak uydurabilmek, yeniliklere esneklik göstererek uyum sağlayabilme, 21. yüzyıl da hayatta kalabilmenin önemli gerekliliklerindedir (Ercan-Demirel, 2018). Bu sonuç, öğretmen adaylarının geçmiş öğrenim yaşantılarında ve aynı zamanda lisans eğitimleri sürecinde esneklik becerisine yönelik farkındalık yaratacak deneyimlerinin olmamasıyla

ilişkilendirilebilir. Diğer bir ifadeyle, öğretmen-merkezli uygulamaların baskın olduğu, otoriter sınıf yönetiminin hâkim olduğu ve dolayısıyla öğrencilere esnekliği deneyimleyebileceği öğrenme fırsatlarından yoksun ortamlarda verilen eğitimin (Ateş, Çetinkaya-Özdemir ve Taneri, 2019; Ateş, Döğmeci, Güray ve Gürsoy, 2016) esneklik becerisine ilişkin farkındalığın kazanılmamasına neden olabileceği düşünülmektedir.

Araştırma dâhilinde ele alınan “yaşam becerileri” boyutuna ilişkin olarak öğretmen adaylarının en fazla önem verdikleri becerinin “zamanı verimli kullanma” becerisi olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun nedenleri arasında öğretmen adaylarının son sınıfta lisans derslerinde başarılı olma, stajlarını başarıyla tamamlama, KPSS, ALES, YDS ve YÖKDİL sınavlarına hazırlanmak zorunda olmaları dolayısıyla aynı anda birden çok görev ve sorumlulukla hareket etmelerine bağlı olarak zamanı etkin kullanmak zorunda olmaları olabilir. Alanyazında bazı araştırmalar bu sonucu desteklemektedir (Arslan ve Topsakal, 2019; Ateş vd., 2019; Halat ve Gözel, 2010; Varışoğlu vd., 2012). Öğretmen adaylarının yaşam becerileri boyutuna ilişkin olarak en az önem verdikleri becerinin “hedeflenen kariyer alan(lar)ı ile ilgili öngöründe bulunma” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, araştırmaya dâhil olan öğretmen adaylarının yaklaşık %90’ının öğretmen lisesi mezunu olması, dolayısıyla erken yaşlardan itibaren yapmak istedikleri mesleğe yönelmiş ve bu alanda bilgi ve tecrübe kazanmış oldukları için, diğer becerilere göre daha az önem vermelerinin nedeni olabilir.

Ayrıca çalışmada, öğretmen adaylarının 21. yüzyıl beceri boyutlarından “kültürlerarası becerilerde” en çok “farklı görüş ve inançlara saygılı olma” becerisine önem verdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, farklılıkları zenginlik olarak değerlendirebilen, eğitim-öğretim ortamlarında fırsat eşitliği sağlayabilecek geleceğin öğretmen adaylarının yetişmesi açısından olumlu bir sonuçtur. Buna ek olarak, öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelerin çok kültürlü öğrenci ortamı ve yabancı öğretim üyesi zenginliği bu sonucun nedenlerinden olabilir. Alanyazında araştırmanın bu sonucuna benzerlik gösteren çalışmalar yer almaktadır (Akkaya, Susar-Kırmızı ve İşçi, 2018; Güngör, Buyruk ve Özdemir, 2018; Hark-Söylemez ve Oral, 2018; Perkins, 2012). İngilizce öğretmen adaylarının kültürlerarası beceriler boyutuna ilişkin en az önem verdikleri becerinin ise “farklı ortam ve rollerde (aile, iş, sosyal hayat, vb.) değişime uyum sağlamadır”. Bu sonucun nedenleri arasında, öğretmen adaylarının hali hazırda öğrenci olmaları, dolayısıyla farklı statü ve ortamlara ait olma ve yer alma olasılıklarının çok fazla olamaması ve profesyonel iş ortamına yönelik yaşantılarının az olması gösterilebilir.

“Kariyer becerileri” boyutuna ilişkin olarak “girişimci olma” becerisi son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının en çok önem verdikleri beceridir. Elde edilen bu sonuç, geleceğin öğretmenlerinin girişimcilik kavramını içselleştirmiş olarak mezun olmaları, yetiştirecekleri bireylerde ve görev yapacakları okullarda girişimcilik kültürünün gelişmesine ve sürdürülebilir hale gelmesi

açısından önem arz ettiği söylenebilir. Buna ek olarak, öğrenim gördükleri üniversitelerin YÖK tarafından araştırma üniversitesi olarak belirlenmesi de bu sonucun nedenlerinden olabilir. Diğer bir taraftan “kendini profesyonel bir şekilde tanıtmaya” öğretmen adayları tarafından kariyer becerileri arasında en az önem verilen beceridir. Bu durum, öğretmenlik mesleğinin farklı ve çeşitli kariyer seçeneklerini barındırmaması gibi etkenlerle ilişkilendirilebilir.

Araştırmada son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının aldıkları dersleri, 21. yüzyıl becerilerinin kazanılması açısından yetersiz buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelerin köklü geçmişleri göz önünde bulundurulduğunda elde edilen bu sonuç oldukça düşündürücüdür. Ancak, bu sonucu ortaya çıkaran durumların ülkemizde öğretmen yetiştiren fakültelerin YÖK tarafından belirlenen ders içeriklerinden oluşan programları uygulama zorunluluğu ve bu ders içeriklerinde 21. yüzyıl becerilerinin mevcut durumu gibi nedenlerle birlikte düşünüldüğünde farklılaşacağı da açıktır. Nitekim alanyazında da bu sonucu destekleyen çalışmalar mevcuttur (Coşkun ve Daloğlu, 2010; Çalışkan ve Tan-Şişman, 2019; İnal ve Büyükyavuz, 2013; Karakaş, 2012). Bu bağlamda, gerek 2018 yılında İngilizce öğretmenliği lisans programını da içeren tüm öğretmen yetiştirme lisans programlarının güncellenmesi gerekse 2020 yılında YÖK’ün Eğitim Fakültelerine öğretmenlik lisans programlarına yönelik yetki devri yapması bu olumsuz durumun iyileştirilmesi adına atılan önemli göstergeler olarak yorumlanabilir.

Bunun yanı sıra, İngilizce öğretmenliği lisans programındaki ders kategorilerine ilişkin bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, sırasıyla AE dersleri; MB ve son olarak GK derslerinin 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, öğretmen adayları tarafından sıklıkla vurgulanan AE dersleri incelendiğinde, konu alanı ile ilgili kuramsal derslerden ziyade, konu alanının öğretime yönelik dersler olduğu; MB derslerinde ise, farklı okul ve sınıf ortamlarını gözlemleme ve deneyimleme, farklı sosyo-ekonomik çevrelerden gelen öğrencilerle etkileşimde bulunma ve İngilizce öğretime yönelik edinilen kuramsal bilgileri uygulamaya yansıtma gibi öğretmenlik mesleğini doğrudan deneyimleyebilecekleri dersler olduğu; GK derslerinin de geniş ve farklı 21. yüzyıl becerilerini kapsayıcı özellikte olması ve içerik açısından tek bir disiplin veya konuya yönelik olmaktan öte disiplinlerarası yapıda olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlar ışığında, uygulama ve gelecekte yapılacak araştırmalara yönelik öneriler aşağıda sunulmuştur.

1. İngilizce öğretmenliği lisans programının tüm bileşenleri (program yeterlikleri, ders içerikleri, öğrenme-öğretme süreci vb.) ve paydaşları dikkate alınarak yürütülecek program geliştirme veya güncelleme çalışmaları kapsamında 21. yüzyıl becerilerinin lisans programlarına entegrasyonu önerilmektedir.

2. Öğretmen adaylarının, yaşam boyu öğrenme, öz yönetimli öğrenme, öz düzenleme ve zamanı verimli kullanma gibi yaşam becerilerini deneyimleyebilmesine fırsat sağlayan öğretim uygulamalarının etkin şekilde kullanılması önerilmektedir.
3. Başarısızlıkları öğrenme fırsatı olarak görme becerisinin kazandırılmasına yönelik olarak; ölçme-değerlendirme ile öğrenme-öğretme süreçlerinin, birbirini tamamlayan ve destekleyen bir yaklaşımla harmanlandığı, öğretmen adaylarının kendilerini değerlendirmesine fırsat veren ve öğrenme sürecinin iyileştirilmesine yönelik olarak dönüt ve izleme çalışmalarının yürütülmesi önerilmektedir. Ayrıca, mikro öğretim gibi öğretmen adaylarının bilgi ve becerilerini uygulamaya aktarmasına, güçlü ve zayıf yönlerini görebilmesine, hatalarından öğrenme fırsatları yakalamasına olanak sağlayan uygulamaların öğrenme-öğretme süreçlerinde daha etkin kullanılması önerilmektedir.
4. Öğretmen adaylarının kariyer becerilerinin geliştirilmesi amacıyla, eğitim alanında ve farklı alanlardan uzmanların davet edildiği toplantı, seminer veya kariyer günleri düzenlenebilir.
5. Öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme, özgün fikirler üretme, takım çalışması gibi becerilerinin gelişmesine katkı sağlayabilecek Erasmus Plus dâhilinde yer alan Avrupa Birliği projeleriyle, Sivil Toplum Kuruluşları, kalkınma ajanslarının ve bakanlıkların bünyesinde yer alan projelerle ilgili bilgilendirme toplantıları düzenlenip, bu projelere dâhil olmaları sağlanabilir.
6. Öğretmen adayları tarafından vurgulanan 21. yüzyıl becerilerinin kazanılmasında en çok katkı sağlayan derslerin ortak özelliği uygulamaya yönelik olmalarıdır. Bu sonuçtan hareketle, sınıf ortamlarında 21. yüzyıl becerileri ile harmanlanmış uygulamaya dönük öğrenme fırsatlarını kapsayan derslerin nicelik ve nitelik açısından artırılması önerilebilir.
7. Bu çalışma YÖK 2007 İngilizce öğretmenliği lisans programı kapsamında öğrenim gören son sınıf İngilizce öğretmen adaylarıyla yürütülmüştür. Çalışmanın yürütüldüğü 2017-2018 eğitim-öğretim yılı sonrasında güncellenen ve 2018-2019 öğretim yılından uygulamaya konulan 2018 İngilizce öğretmenliği lisans programı çerçevesinde yetiştirecek İngilizce öğretmen adaylarıyla benzer çalışmalar yürütülerek, sonuçlar karşılaştırılabilir. Ayrıca, hizmet öncesi öğretmen eğitiminde 21. yüzyıl becerilerinin gelişiminin inceleneceği boylamsal veya farklı sınıf düzeylerini içeren kesitsel çalışmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Aguila, M. (2015). *21st century skills of Nueva Vizcaya State University Bambang Campus*. <http://apjeas.apjmr.com/wp-content/uploads/2015/04/APJEAS-2015-2-118-21st-Century-Skills.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Akkaya, N., Susar-Kırmızı, F. & İşçi, C. (2018). Öğretmen adaylarının çok kültürlülüğe ilişkin algılarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29, 308-335. doi: [10.14520/adyusbd.381005](https://doi.org/10.14520/adyusbd.381005)
- Aktan, C. C. & Vural, İ. (2016). Bilgi toplumu, yeni temel teknolojiler ve yeni ekonomi [Özel sayı]. *Yeni Türkiye*, 88(1), 1-37.
- Anagün, Ş., Atalay, N., Kılıç, Z. & Yaşar, S. (2016). Öğretmen adaylarına yönelik 21. yüzyıl becerileri yeterlilik algıları ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(40), 160-175.
- Aslan, B. & Tuncel-Basel, A. (2017). Eğitim fakültesi öğrencilerinin medya okur-yazarlık düzeyleri (İzmir örnekleme). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(4), 1353-1372.
- Arslan, K. & Topsakal, Ü. (2019). Fen bilgisi öğretmen adaylarının zaman yönetimi becerileri düzeylerinin belirlenmesi. *The Academic Perspective Procedia*, 2(1), 66-75. doi: [10.33793/acperpro.02.01.13](https://doi.org/10.33793/acperpro.02.01.13)
- Atay, D., Kurt, G., Çamlıbel, Z. & Ersin, P. (2009). The role of intercultural competence in foreign language teaching. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 123-135.
- Ateş, S., Çetinkaya-Özdemir, E. & Taneri, A. (2019). İstenmeyen öğretmen davranışlarına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 37-56. doi: [10.17240/aibuefd.2019.19.43815-423291](https://doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.43815-423291)
- Ateş, S., Döğmeci, Y., Güray, E. & Gürsoy, F. F. (2016). Sınıf içi konuşmaların bir analizi: Diyalojik mi monolojik mi? *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 603-625.
- Atmaca, Ç. (2016). Medya okuryazarlığı dersinin öğretmen adayları üzerindeki etkileri. *Ege Eğitim Dergisi*, 17(2), 442-480.
- Avşar, Z. (2001). *Yabancı dil nasıl öğrenilir*. İstanbul: Avesta Yayınları.
- Balay, R. (2004). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 61-82.
- Bedir, H. (2019). Pre-service ELT teachers' beliefs and perceptions on the 21st century learning and innovation skills (4Cs). *Journal of Language and Linguistic Studies*, 15(1), 231-246. doi: [10.17263/jlls.547718](https://doi.org/10.17263/jlls.547718)

- Boe, C. S. (2013). *Have 21st century skills made their way to the university classroom? A study to examine the extent to which 21st century skills are being incorporated into the academic programs at a small, private, church-related university.* (Master's Thesis). https://digitalcommons.gardner-webb.edu/education_etd/29 sayfasından erişilmiştir.
- Brooks, G. & Books, M. G. (1999). The courage to be constructivist. *Educational Leadership*, 57(3), 18-24.
- Bulaç, E. & Kurt, M. (2019). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 125-161.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques*. New York: John Wiley & Sons.
- Corkett, J. & Benevides, T. (2015). Pre-service teachers' perceptions of technology and multiliteracy within the inclusive classroom. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 2(2), 35-46.
- Coşkun, A. & Daloğlu, A. (2010). Evaluating an English language teacher: Education program through Peacock's Model. *Australian Journal of Teacher Education*, 35(6), 24-42.
- Coşkun, Y. & Demirel, M. (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(42), 108-120.
- Crystal, D. (1997). *English as a global language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Çalışkan, S. & Tan-Şişman, G. (2019). İngilizce öğretmen eğitimi lisans programlarında çok kültürlü eğitim yansımaları. III. Uluslararası Öğretmen Eğitimi ve Akreditasyon Kongresi Bildiri Özetleri Kitabı içinde (s. 152-160). Ankara: TED Üniversitesi. https://epdad.org.tr/data/genel/pdf/ITEAC_2019_abstract_book.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Çelen, B. (2018). *Student teachers' beliefs and critical thinking capabilities: Lessons for second language teacher education.* (Doktora Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Çeliköz, N. & Çeliköz, M. (2018). Öğretmen adaylarının medya ve televizyon okuryazarlık düzeyleri. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 3(1), 262-274. doi: [10.21733/ibad.399539](https://doi.org/10.21733/ibad.399539)
- Çevik, M. & Şentürk C. (2019). Multidimensional 21st century skills scale: Validity and reliability study. *Cypriot Journal of Educational Science*, 14(1), 11-28.
- Drucker, F. P. (1994). *Kapitalist ötesi toplum*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- EF-EFI. (2020). *Index from Turkey*. <https://www.ef.com/wwen/epi/regions/europe/turkey/> sayfasından erişilmiştir.
- Egan, A., Maguire, R., Christophers, L. & Rooney, B. (2017). Developing creativity in higher education for 21st century learners: A protocol for a scoping review. *International Journal of Educational Research*, 82, 21-27.

- Ellis, L. D. (2012). *A new generation: A new model of education in the 21st century*. (Master's Thesis). Available from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No. 3514160).
- Ercan-Demirel, E. (2018). 21. yüzyıl becerileri: 21. yüzyılda öğretmen, öğrenci ve sınıf nitelikleri. E. Yılmaz, E. Yücel & S. Durak-Üğüten (Ed.), *Yabancı dil öğretimine genel bir bakış II* içinde (s. 3-58). Ankara: Çizgi Kitapevi.
- Eryılmaz, A. & Kara, A. (2018). Öğretmen adayları için bir kariyer uyumluluk modeli. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 352-365. doi: [10.17755/erziefd.322596](https://doi.org/10.17755/erziefd.322596)
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education*. New York: McGraw-Hill.
- Guo, Y., Arthur, N. & Lund, D. (2010). Intercultural inquiry with pre-service teachers. *Intercultural Teacher Education Journal*, 20(6), 565-577.
- Güngör, S., Buyruk, H. & Özdemir, Y. (2018). Öğretmen adaylarının çok kültürlülüğe ilişkin tutumları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(66), 816-836. doi: [10.17755/esosder.386067](https://doi.org/10.17755/esosder.386067)
- Halat, E. & Gözel, E. (2010). İlköğretim okulu öğretmenleri ve zaman yönetimi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 6, 73-89.
- Hark-Söylemez, N. & Oral, B. (2018). Öğretmen adaylarının sosyal medya ortamlarını kullanma durumlarına göre çok kültürlü eğitime ilişkin görüşleri: Türkiye örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(68), 1745-1764. doi: [10.17755/esosder.426803](https://doi.org/10.17755/esosder.426803)
- Harmer, J. (2015). *The practice of English language teaching*. London: Pearson.
- Hulguin, B. R. (2013). Towards the development of intercultural competence skills: A pedagogical experience with pre-service teachers. *HOW*, 20, 206-225.
- İnal, S. & Büyükyavuz, O. (2013). İngilizce öğretmen adaylarının mesleki gelişime ve lisans eğitimine yönelik görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28-2), 221-233.
- İzci, E. & Koç, S. (2012). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 101-114.
- Jenkins, J. (2007). *English as a lingua franca: Attitude and identity*. Oxford: Oxford University Press.
- Kan, A. Ü. & Murat, A. (2018). Investigation of prospective science teachers' 21st century skill competence perceptions and attitudes toward STEM. *International Online Journal of Educational Sciences*, 10(4), 251-272. doi: [10.15345/iojes.2018.04.014](https://doi.org/10.15345/iojes.2018.04.014)
- Kang, M., Kim, B., Kim, B. & You, H. (2012). Developing an instrument to measure 21st century skills for elementary students. *The Korean Journal of Educational Methodology Studies*, 25(2), 373-402.
- Karakaş, A. (2012). Evaluation of the English language teacher education program in Turkey. *ELT Weekly*, 4(15), 1-16.

- Karakaş, M. M. (2015). *Ortaokul sekizinci sınıf öğrencilerinin fen bilimlerine yönelik 21. yüzyıl beceri düzeylerinin ölçülmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kılıç, Ç. (2014). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye yönelik algıları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 79-87.
- Kotluk, N. & Kocakaya, S. (2015). 21. yüzyıl becerilerinin gelişiminde dijital öykülemeler: Ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 354-363.
- Mahmud, R. & Ismail, M. A. (2010). Impact of training and experience in using ICT on in-service teachers' basic ICT literacy. *Malaysian Journal of Educational Technology*, 10(2), 5-10.
- McKay, S. L. (2002). *English as an international language*. Oxford, New York: Oxford University Press.
- MEB. (2005). *İlköğretim 1-5. sınıf programları tanıtım el kitabı*. Ankara: MEB, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- MEB. (2017a). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_YRETMENLYK_MESLEYY_GENEL_YETERLYKLERY.pdf sayfasından erişilmiştir.
- MEB. (2017b). *Öğretmen strateji belgesi 2017-2023*. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/26174415_Strateji_Belgesi_RG-Ylan-26.07.2017.pdf sayfasından erişilmiştir.
- MEB. (2018). *2023 eğitim vizyonu*. http://2023vizyonu.meb.gov.tr/doc/2023_EGITIM_VIZYONU.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Oral, B. & Yazar, T. (2015). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin algılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(52), 1-11. doi: [10.17755/esosder.72011](https://doi.org/10.17755/esosder.72011)
- Orhan-Göksun, D. (2016) *Öğretmen adaylarının 21. yy. öğrenen becerileri kullanımları ve 21. yy. öğreten becerileri kullanımları arasındaki ilişki*. (Doktora Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Özer, B. & Gelen, İ. (2014). Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine sahip olma düzeyleri hakkında öğretmen adayları ve öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 39-55.
- Özyurt, M. (2020). 21. yüzyıl becerileri öğretimi ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması: Geçerlik güvenirlik çalışması. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(30), 2568-2594. doi: [10.26466/opus.725042](https://doi.org/10.26466/opus.725042)
- P21. (2009). *Framework for 21st century learning*. www.p21.org sayfasından erişilmiştir.
- P21 & AACTE (2010). *21st century knowledge and skills in educator preparation*. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED519336.pdf> sayfasından erişilmiştir.

- Perkins, R. M. (2012). *The multicultural awareness, knowledge, skills and attitudes of prospective teachers: A quantitative and heuristic phenomenological study*. (Master's Thesis). Available from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No. 3513506).
- Ravitz, J., Hixson, N., English, M. & Mergendoller, J. (April, 2012). *Using project-based learning to teach 21st century skills: Findings from a statewide initiative*. Annual Meetings of the American Educational Research Association'da sunulmuş bildiri, Vancouver, BC. https://www.researchgate.net/publication/258188193_Using_project_based_learning_to_teach_21_st_century_skills_Findings_from_a_statewide_initiative_Jason_Ravitz_Buck_Institute_for_Education sayfasından erişilmiştir.
- Savuran, Y. (2014). *Life-long learning competencies of prospective English language teachers in comparison with their mentors*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Seidlhofer, B. (2005). English as a lingua franca. *ELT J*, 59(4), 339-341.
- Silva, E. (2009). Measuring skills for 21st century learning. *The Phi Delta Kappan*, 90(9), 630– 634.
- Şad, S. & Nalçacı, Ö. (2015). Öğretmen adaylarının eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmaya ilişkin yeterlilik algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 177-197.
- Taşkaya, S. (2012). Nitelikli bir öğretmende bulunması gereken özelliklerin öğretmen adaylarının görüşlerine göre incelenmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(33), 283-298.
- TED. (2009). *Türk Eğitim Derneği öğretmen yeterlikleri*. Ankara: Adım Okan Matbaacılık.
- TEPAV. (2014). Türkiye'deki Devlet Okullarında İngilizce Dilinin Öğretimine İlişkin Ulusal İhtiyaç Analizi. http://www.tepav.org.tr/upload/files/13993885191.Turkiyedeki_Devlet_Okullarinda_Ingilizce_Dilinin_Ogrenimine_Iliskin_Ulusal_Ihtiyac_Analizi.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Trilling, B. & Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Tsui, A. & Tollefson, J. (2007). *Language policy, culture, and identity in Asian contexts*. NJ: Erlbaum.
- TÜSİAD. (2013). Türkiye'de Öğretmen Eğitimini Yeniden Yapılandırmak İçin Bir Model Önerisi. http://www.tusiad.org.tr/_rsc/shared/file/TUSIAD-Rapor-egitim-Aralik2013.pdf sayfasından erişilmiştir.
- TYYÇ. (2011). *Türkiye yükseköğretim yeterlilikler çerçevesi*. <http://www.tyyc.yok.gov.tr/?pid=10> sayfasından erişilmiştir.
- Valli, P., Perkkilä, P. & Valli, R. (2014). Adult pre-service teachers applying 21st century skills in the practice. *Athens Journal of Education*, 1(2), 115-129.
- Varışoğlu, B., Şeref, İ. & Yılmaz, İ. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının zaman yönetimi algılarına yönelik bir içerik analizi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 377-394.

- YÖK Atlas. (2018). Yükseköğretim Girdi Göstergeleri. <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans.php?y=108410054> sayfasından erişilmiştir.
- Wagner, T. (2008). *The global achievement gap*. New York: Basic Books.
- Washer, P. (2007). Revisiting key skills: A practical framework for higher education. *Quality in Higher Education*, 13(1), 57-67.
- Widdowson, H. G. (1997). The forum: EIL, ESL, EFL: Global issues and local interests. *World Englishes*, 16(1), 135-146.
- Zhao, Y. (2009). *Catching up or leading the way: American education in the age of globalization*. Virginia: ASCD.
- Zhao, Y. (2010). Preparing globally competent teachers: A new imperative for teacher education. *Journal of Teacher Education*, 61(5), 422-431.

Extended Summary

In the information age, individuals are expected to adopt the philosophy of lifelong learning, to adapt to the competitive economic structure and globalizing social structure, and to be able to embrace the developing and changing technology every day. In this context, individuals need to acquire some skills defined as 21st-Century Skills beyond their basic knowledge and skills to be able to successfully take part in the business world and harmonize with political, sociological, and global changes (Ellis, 2012; Silva, 2009; Trilling and Fadel, 2009; Wagner, 2008). Bringing individuals in 21st-century skills is of great importance for the continuity of lifelong learning, therefore, for successful professionalization. Higher education institutions play a great role in gaining these skills and qualities to individuals (Boe, 2013; Washer, 2007). The way to raise individuals with the qualifications required by the information age is possible with qualified teacher training (Özer and Gelen, 2008; Taşkaya, 2012; Zhao, 2010). From this point of view, education faculties of higher education institutions have a different value and importance in respect to training pre-service teachers. Education faculties are responsible for educating pre-service teachers who are currently 21st-century learners as teachers equipped with 21st-century skills and able to teach these skills to them (Orhan-Göksun, 2016). In this respect, the purpose of this study was to investigate the pre-service English teachers' competence perceptions of the 21st-century skills, their views on the importance of the 21st-century skills and the reflections of the 21st-century skills in the courses offered in pre-service teacher education.

As a survey, the study was carried out with 233 senior pre-service English teachers enrolling in public universities in Ankara in the 2017-2018 academic year. In the study, "The 21st-Century Skills Form for Pre-service English Teachers" which is the combination of three different data collection instruments, namely, "The 21st-Century Skills Competence Perception Scale", "Importance of 21st-

Century Skills Questionnaire" and "The 21st-Century Skills in Faculty of Education Courses Questionnaire" developed by the researchers was used. The data were analyzed with descriptive statistical methods.

The pre-service English teachers generally felt sufficient ($M = 4.08$, $SD = .33$) in 21st-century skills. According to the findings, the pre-service English teachers felt themselves competent in "intercultural skills" ($M = 4.35$, $SD = .28$), "learning and innovation skills" ($M = 4.10$, $SD = .33$), "career skills" ($M = 3.96$, $SD = .37$) and "life skills" ($M = 3.92$, $SD = .34$) respectively. In the findings related to the importance of having 21st-century skills, the pre-service English teachers attached importance to having "learning and innovation skills" ($M = 4.65$, $SD = .26$), "life skills" ($M = 4.57$, $SD = .37$), "intercultural skills" ($M = 4.55$, $SD = .35$) and "career skills" ($M = 4.49$, $SD = .37$) respectively. Considering the courses taken during the pre-service teacher education, approximately 40% of the pre-service English language teachers stated that the courses related to area courses, namely content knowledge and/or pedagogical content knowledge, was adequately included 21st-century skills; nearly 20% of the pre-service teachers stated pedagogical courses and about 10% of them stated general culture/knowledge courses adequately mentioned 21st-century skills. The pre-service teachers pointed out that "Approaches in Teaching English" ($f = 118$), "Teaching Foreign Languages to Children" ($f = 107$) and "Teaching Language Skills" ($f = 97$) respectively were the area courses that contribute to the acquisition of 21st century skills. Considering pedagogical courses, the English teacher candidates mentioned "Teaching Practice" ($f = 72$), "School Experience" ($f = 68$) and "Instructional Technologies and Material Design" ($f = 61$); among the general culture/knowledge courses, "Drama" ($f = 128$), "Effective Communication" ($f = 45$) and "Scientific Research Methods" ($f = 33$) were frequently stated courses. In addition, pre-service English teachers stated that the pre-service education process was inadequate for the acquisition of 21st-century skills.

In the light of the results of the present study, it was concluded that the pre-service teachers felt sufficient in terms of having 21st-century skills, they gave importance to the acquisition of these skills, and these skills were inadequately harmonized with the courses they took during their pre-service teacher education process. Giving the importance to gaining these skills can be interpreted as an indicator of the high level of awareness of teacher candidates, who will be the teachers of the future, in terms of professional development. Moreover, to improve integration of the 21st-century skills in the courses, both the updating of all teacher training undergraduate programs, including the English language teaching undergraduate program in 2018, and the transfer of authority by the Council of Higher Education (CoHE) to Education Faculties for teaching undergraduate programs in 2020 can be interpreted as important indicators. When the findings regarding the course categories in the English language teaching undergraduate program were evaluated in general, it was concluded

that area courses, pedagogical courses and finally general culture/knowledge courses contributed to the acquisition of 21st-century skills, respectively. In addition, it was observed that area courses are related to teaching the subject area rather than providing theoretical information about the subject area; on the other hand, pedagogical courses consist of directly experiencing the teaching profession, such as observing and experiencing different schools and classroom environments, interacting with students from different socio-economic environments, and reflecting the theoretical knowledge gained about teaching English into practice. Furthermore, general culture/knowledge courses have an inclusionary aspect from the point of including wide and various 21st-century skills and are considered as an interdisciplinary area rather than being focused on a single discipline or subject. Based on these results, it is suggested that the 21st-century skills should be integrated into the English pre-service teacher education programs by providing an effective learning environment considering all the components. Besides, the common feature of the courses emphasized by pre-service teachers that most contribute to the acquisition of 21st-century skills is that they are practical-oriented. Based on the results, it can be suggested to increase the quantity and quality of the courses that include practical learning opportunities blended with 21st-century skills in classroom environments.

Ekler

Ek 1. 21. Yüzyıl Becerileri Sınıflandırmalarının Karşılaştırılması

P21	NCRL*	OECD	NRC**	ISTE***	ATC21****	Asya Topluluğu
Öğrenme ve Yenilik Becerileri:	Dijital Çağ Okuryazarlığı: Temel, Bilimsel, Ekonomik ve Teknolojik Okuryazarlık, Görsel ve Bilgi Okuryazarlığı, Çok Kültürlü Okuryazarlık, Küresel Farkındalık	Bilgi: Bir alana ait bilgi, Disiplinler arası bilgi, Epistemik ve süreçsel bilgi	Bilişsel Beceriler: Eleştirel Düşünme, Rutin Olmayan Problemleri Çözme ve Sistemantik Düşünme	Güçlendirilmiş Öğrenciler: Öğrenme Hedeflerini Belirleme ve Hedeflere Ulaşma, Kendine Özgü Öğrenme Ortamları Oluşturma, Teknolojiyi Öğrenme Ortamlarında Kullanma	Düşünme Yolları: Yaratıcılık ve Yenilikçilik, Eleştirel Düşünme, Problem Çözme, Karar Verme, Öğrenmeyi Öğrenme, Üstbilişsel Beceriler	Bilişsel Beceriler: Eleştirel Düşünme, Problem Çözme ve Bilgiyi Kullanma, Yaratıcılık
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri:	Yaratıcı Düşünce: Uyum Sağlama, Karmaşık Olaylarla Başa Çıkma, Özyönetim, Merak, Yaratıcılık ve Risk Alma, Üst Düzey Düşünme, Geçerli Akıl Yürütme	Beceri: Bilişsel Beceriler, Sosyal ve Duygusal Beceriler, Uygulama Becerileri	Kişilerarası Beceriler: Karmaşık İletişim, Sosyal Beceriler, Takım Çalışması, Kültürel Duyarlılık ve Çeşitliliklerle İlgilenme	Dijital Vatandaşlık: Birbirine Bağlı Dijital Dünyada Yaşama, Öğrenme ve Çalışma Haklarını, Sorumluluklarını ve Fırsatlarını Tanıma, Güvenli, Yasal ve Etik olarak Hareket Etme	Çalışma Yolları: Etkili İletişim, İşbirliği (Ekip Çalışması) Çalışma İçin Araçlar: Bilgi Okuryazarlığı, Bilgi ve İletişim Teknolojileri	Kişilerarası Beceriler: İletişim ve İşbirliği, Liderlik, Küresel ve Farkındalık, Öze Dönük-İçsel Beceriler: Kendini Yönlendirme, Motivasyon, Öğrenmeyi Öğrenme
Bilgi Okuryazarlığı, Medya Okuryazarlığı, Teknoloji Okuryazarlığı	Yaşam ve Kariyer Becerileri: Esneklik, Adapte Olabilirlik, Girişkenlik, Kendini Yönetme, Sosyal ve Kültürlerarası Beceriler, Üretkenlik, Sorumluluk ve Liderlik.	Tutum ve Değerler: Kişisel Tutumlar, Yerel Tutumlar, Toplumsal Tutumlar, Küresel Tutumlar.	İçsel-Özsel Beceriler: Öz-Yönetim, Zaman Yönetimi, Kişisel Gelişim, Öz-Düzenleme, Uyum ve Yönetici İşleyişi.	Diğerleri için Anlamli Öğrenme Deneyimleri Elde Etmede Dijital Araçları Kullanma, Eleştirel Düşünme Becerileri	Okuryazarlığı Dünyada Yaşam: Yerel ve Küresel Vatandaşlık, Yaşam ve Kariyer, Kişisel ve Sosyal Sorumluluk	
Yeni, Kullanışlı veya Yaratıcı Çözümler Oluşturarak Sorunları Tanımlama ve Çözümde Çeşitli Teknolojiler Kullanma	Yüksek Verimlilik: Sonuçlara Öncelik Verme, Planlama, Gerçek Dünya Araçlarının Etkili Kullanımı, ilgili ve Yüksek Kaliteli Ürünler Üretme, Tasarlama.	Toplumsal Tutumlar, Küresel Tutumlar.	Yeni, Kullanışlı veya Yaratıcı Çözümler Oluşturarak Sorunları Tanımlama ve Çözümde Çeşitli Teknolojiler Kullanma	Sayısal Düşünen; Problem Çözmede Teknolojiden Yararlanma ve Strateji Geliştirme	Yaratıcı İletişimci: Farklı Kaynaklar, Dijital Ortamlar Kullanarak Kendini Yaratıcı şekilde İfade Etme	
				Küresel İşbirlikçi: Yerel, Küresel Takımlarla işbirliği Yapma, Öğrenmelerini Zenginleştirmek için Dijital Araçlar Kullanma.		

*NCRL: Kuzey Merkez Bölgesel Eğitim Laboratuvarı ve Metiri Grubu 21. yüzyıl Becerileri Çerçevesi, 2003; ** NRC: Amerikan Ulusal Araştırma Konseyi 21. yüzyıl Becerileri Çerçevesi, 2005; ***ISTE: Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu 21. yüzyıl Becerileri Çerçevesi, 2016; ****ATC21: Assessment & Teaching of 21st century skills, 2009.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmaya, araştırmacılar tarafından eşit oranda katkı sunulmuş olup; yayın süreci sorumlu yazar olarak ikinci yazar tarafından takip edilmiştir.

Destek ve Teřekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma, Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonunun 05.12.2017 tarihli ve 2434 sayılı onayı ile yürütölmüştür.